പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 5 (പാതാലഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 023

http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org//sa.wikisource.org/s/wxc
< പദ്മപുരാണമ് | ഖണ്ഡഃ 5 (പാതാലഖണ്ഡഃ)

← അധ്യായഃ 022 | **പദ്മപുരാണമ്** അധ്യായഃ 023 വേദവ്യാസഃ | അധ്യായഃ 024 →

ശേഷ ഉവാച.

ക്ഷണം സ്ഥിത്വാ തൃണാന്യത്ത്വാ യയൗ വാജീ മനോജവഃ .

വീരശ്രേണീവൃതഃ പത്രം ഭാലേ ധൃത്വാ സചാമരഃ 1.

ശത്രുഘ്നേന സുവീരേണ ലക്ഷ്മീനിധി നൃപേണ ച .

പുഷ്കലേനോഗ്രവാഹേന പ്രതാപാഗ്ര്യേണ രക്ഷിതഃ 2.

യയൗ പുരീം സ ചക്രാംകാം സുബാഹുപരിരക്ഷിതാമ് .

അനേകവീരകോടീഭീ രക്ഷിതോഽനുഗതഃ പ്രഭോ 3.

തദാ പുത്രോഽസ്യ ദമനോ മൃഗയാമാസ്ഥിതോ മഹാൻ .

ദദർശാശ്വം ഭാലപത്രം ചംദനാദികചർചിതമ് 4.

വിലോക്യ സേവകം പ്രാഹ കസ്യാശ്വോ മേഽക്ഷിഗോചരഃ .

ഭാലേ പത്രം ധൃതം കിം നു ചാമരം കിംതു ശോഭനമ് 5.

ഇതി രാജ്ഞോവചഃ ശ്രുത്വാ സേവകഃ പ്രയയൗ തതഃ .

യത്രാസൗ വർതതേ വാജീ ഭാലപത്രഃ സുശോഭനഃ 6.

ഗൃഹീത്വാ തം കേശസംഘേ രത്നമാലാവിഭൂഷിതമ് .

നിനായ ചാഗ്രേ ഭൂപസ്യ സുബാഹുകുലധാരിണഃ 7.

സ പത്രം വാചയാമാസ സുംദരാക്ഷരശോഭിതമ് .

അയോധ്യാധിപതിശ്ചാസീദ്രാജാ ദശരഥോ ബലീ 8.

തസ്യാത്മജോ രാമഭദ്രഃ സർവശൂരശിരോമണിഃ .

നാന്യോഽസ്തി തത്സമഃ പൃഥ്വ്യാം ധനുർധരണവിക്രമഃ 9.

തേനാസൗ മോചിതോ വാജീ ചംദനാദികചർചിതഃ .

തം പാലയതി ധർമാത്മാ ശത്രുഘ്നഃ പരവീരഹാ 10.

യേ ച ശൂരാ വയം വീരാ ധനുർഹസ്താ ഇമേ വയമ് .

തേ ഗൃഹ്ണംതു ബലാദ്വാഹം രത്നമാലാവിഭൂഷിതമ് 11.

തം ച മോക്ഷ്യതി ശത്രുഘ്നഃ സർവവീരശിരോമണിഃ .

അന്യഥാ പാദയോസ്തസ്യ പ്രണതിം യാംതു ധന്വിനഃ 12.

ഇത്യഭിപ്രായമാലോക്യ ജഗാദ നൃപനംദനഃ .

രാമ ഏവ ധനുർധാരീ ന വയം ക്ഷത്രിയാഃ സ്മൃതാഃ 13.

താതേ മയ്യവസ്ഥിതേ പൃഥ്വ്യാം കോഽയം ഗർവോ മഹാൻഭുവി .

പ്രാപ്നോതു ഗർവസ്യ ഫലം മമ നിർമുക്തസായകൈഃ 14.

അദ്യ മേ നിശിതാ ബാണാഃ ശത്രുഘ്നം കിംശുകം യഥാ .

പുഷ്പിതം വിദധത്വദ്ധാ ക്ഷതാവൃതശരീരകമ് 15.

ദാരയംതു കപോലാംശ്ച സായകാ മമ ദംതിനാമ് .

അശ്വാൻപശ്യംതു ശതശോ രുധിരൗഘപരിപ്ലുതാൻ 16.

പിബംതു യോഗിനീസംഘാ രുധിരാണി നൃമസ്തകൈഃ .

ശിവാ ഭവംതു സംതുഷ്ടാ മദ്വൈരിക്രവ്യഭക്ഷണൈഃ 17.

പശ്യംതു സുഭടാസ്തസ്യ മമ ബാഹുബലം മഹത് .

കോദംഡദംഡനിർമുക്താഃ ശരകോടീർവിമുംചതഃ 18.

ഇത്ഥമുക്ത്വാ മഹീപസ്യ തനുജോ ദമനാഭിധഃ .

സ്വപുരം പ്രേഷയിത്വാ തം പ്രഹൃഷ്ടോഽഭവദുദ്ഭടഃ 19.

സേനാപതിമുവാചേദം സജ്ജീകുരു മഹാമതേ .

സേനാം പരിമിതാം മഹ്യം വൈരിവൃംദനിവാരണേ 20.

സജ്ജാം സേനാം വിധായാശു സംമുഖോ രണമംഡലേ .

സ്ഥിതവാന്യാ വദത്യുഗ്രസ്താവത്പ്രാപ്താ ഹയാനുഗാഃ 21.
ക്വാസൗ ഹയോ മഹാരാജ്ഞോ ഭാലപത്രേണ ചിഹ്നിതഃ .
പപ്രച്ഛുസ്തേ തു ചാന്യോന്യമതിവ്യാകുലിതാ മുഹുഃ 22.
താവദ്ദദർശ പുരതഃ പ്രതാപാഗ്ര്യഃ പരംതപഃ .
സജ്ജീഭൂതം തു കടകം വീരശബ്ദനിനാദിതമ് 23.
തത്രാവദഞ്ജനാഃ കേചിന്നീതോഽശ്വോഽനേന ഭൂപതേ .
അന്യഥാ സംമുഖസ്തിഷ്ഠേത്കഥം വീരോ ബലാനുഗഃ 24.
ഇത്യാകർണ്യ പ്രതാപാഗ്ര്യഃ പ്രേഷയാമാസ സേവകമ് .
സ ഗത്വാ തത്ര പപ്രച്ഛ കുത്രാശ്വോ രാമഭൂപതേഃ 25.
കേന നീതഃ കുതോ നീതോ രാമം ജാനാതി നോ കുധീഃ .
യം ശക്രപ്രമുഖാ ദേവാ ബലിമാദായ സന്നതാഃ 26.
തസ്യ വൈ ധർമരാജസ്യ കുപിതം തു ബലം മഹത് .
സർവഥാ ഹി ഗ്രസിഷ്യേത പ്രണതിം ചേന്ന യാസ്യതി 27.
ഇത്ഥമുക്തം സമാകർണ്യ തദാ രാജസുതോ ബലീ .
തം വൈ ധിക്കാരയാമാസ വാഗ്ജാലേന സുദുർമനാഃ 28.
മയാനീതോ യജ്ഞഹയഃ പത്രചിഹ്നാദ്യലംകൃതഃ .
യേ ശൂരാസ്തേ തു മാം ജിത്വാ മോചയംതു ബലാദിഹ 29.
സേവകസ്തദ്വചഃ ശ്രുത്വാ രോഷപൂർണോ ഹസന്യയൗ .
രാജ്ഞേ നിവേദയാമാസ യഥാവദുപവർണിതമ് 30.
തച്ഛ്രുത്വാ രോഷതാമ്രാക്ഷഃ പ്രതാപാഗ്ര്യോ മഹാബലഃ .
യയൗ യോദ്ധും രാജപുത്രം മഹാവീരപുരസ്കൃതമ് 31.
രഥേന കനകാംഗേന ചതുർവാജിസുശോഭിനാ .
സുകൂബരേണ സർവാസ്ത്രപൂരിതേന യയൗ ബലീ 32.
ധനുഷ്ടംകാരയാമാസ മഹാബലസമന്വിതഃ .
പുനഃപുനർജഹാസോച്ചൈഃ കോപാദുദ്ഗമിതാശ്രുകഃ 33.
അശ്വവാഹാ ഗജാരൂഢാഃ ഖഡ്ഗോല്ലസിതപാണയഃ .

അന്വയുസ്തേ പ്രതാപാഗ്ര്യം രോഷപൂർണാകുലേക്ഷണമ് 34.
ഹസ്തിനഃ പത്തയശ്ചൈവ കോടിശഃ പ്രധനോദ്യതാഃ .
ചിരകാലമഭീപ്സംതോ രണം വീരേണകാരിതമ് 35.
തദോദ്യതം സമാജ്ഞായ രിപുസൈന്യം നൃപാത്മജഃ .
പ്രത്യുജ്ജഗാമ വീരാഗ്ര്യോ മഹാബലപരീവൃതഃ 36.
സന്നദ്ധഃ കവചീ ഖഡ്ഗീ ശരാസനധരോ യുവാ .
ലീലയൈവ യയൗ യോദ്ധും മൃഗരാഡ്ഗജതാമിവ 37.
തദാ യോധാഃ പ്രകുപിതാഃ പരസ്പരവധൈഷിണഃ .
ഛിംധി ഭിംധീതി ഭാഷംതോ രണകാര്യവിശാരദാഃ 38.
പത്തയഃ പത്തിസംഘേന ഗജാരൂഢാശ്ച സാദിഭിഃ .
രഥാരൂഢാ രഥസ്ഥൈശ്ച വാഹാരൂഢാശ്വസംസ്ഥിതൈഃ 39.
ഗജാ ഭിന്നാ ദ്വിധാ ജാതാ ഹയാശ്ച ദ്വിദലീകൃതാഃ .
അനേകനരമസ്തിഷ്കൈർമേദിനീപൂരിതാ ഹ്യഭൂത് 40.
തദാ പ്രകുപിതോ രാജാ പ്രതാപാഗ്ര്യോ മഹാബലഃ .
സ്വസൈന്യകദനോദ്യുക്തം രാജപുത്രം സമീക്ഷ്യ ച 41.
ഉവാച സാരഥിം തത്ര പ്രാപയാശ്വാന്യതോ മമ .
സൈന്യസ്യ കദനാസക്തോ രാജപുത്രോ മഹാരഥഃ 42.
അഥ വീരശിരോരത്ന നമിതാംഘ്രിർനൃപാത്മജഃ .
യയൗ സംമുഖമേവാസ്യ പ്രതാപാഗ്ര്യസ്യ വീര്യവാൻ 43.
സാരഥിഃ പ്രാപയാമാസ പ്രതാപാഗ്ര്യസ്യ വാജിനഃ .
യത്രാസൗ ദമനോ വീരഃ സർവശൂരശിരോമണിഃ 44.
ഗത്വാ തമാഹ്വയാമാസ രാജപുത്രം രണോദ്യതമ് .
രഥേ പുരടനിർണിക്തേ തിഷ്ഠൻകോദംഡദംഡഭൃത് 45.
രേ രാജപുത്ര ക ശിശോ ത്വയാ ബദ്ധോഽശ്വസത്തമഃ .
ന ജ്ഞാതോസി മഹാരാജഃ സർവവീരേംദ്ര സേവിതഃ 46.
യസ്യ പ്രതാപം ദൈത്യേംദ്രോ ന ശക്തഃ സോഢുമദ്ഭുതമ് .

തസ്യ ത്വം വാജിനം നീത്വാ ഗതോऽസി പുടഭേദനമ് 47.

മാം ജാനീഹി പുരഃ പ്രാപ്തം കാലരൂപം തു വൈരിണമ് .

മുംചാശ്വമർഭ ഗച്ഛാശു ബാലക്രീഡനകം കുരു 48.

കസ്യാത്മജസ്ത്വം കുത്രത്യഃ കഥം നോऽദീർഘദർശിനാ .

ധൃതോऽശ്വസ്ത്വഥ സംജാതാ ഘൃണാ മമ ശിശോ ത്വയി 49.

ഇത്ഥമാകർണ്യ ദമനഃ സ്മിതം ചക്രേ മഹാമനാഃ .

ഉവാച ച പ്രതാപാഗ്ര്യം തൃണീകുർവംശ്ച തദ്ബലമ് 50.

ദമന ഉവാച.

മയാ ബദ്ധോ ബലാദശ്വോ നീതഃ സ്വപുടഭേദനമ് .

നാർപയിഷ്യേऽദ്യ സപ്രാണഃ കുരു യുദ്ധം മഹാബല 51.

ത്വയാ യദുക്തം ബാലസ്ത്വം ഗത്വാ ക്രീഡനകം കുരു .

തന്മേ പശ്യ മഹാരാജ ക്രീഡനം രണമൂർധനി 52.

ശേഷ ഉവാച.

ഇത്യുക്ത്വാ സഗുണം ചാപം വിധായ സുഭുജാം ഗജഃ .

ശരാണാം ശതമാധത്ത പ്രതാപാഗ്ര്യസ്യ വക്ഷസി 53.

സംധായ ബാണശതകം ശംഖം ദധ്മൗ പ്രതാപവാൻ .

തേന ശംഖനിനാദേന കാതരാണാം ഭയം ഹ്യഭൂത് 54.

താഡയാമാസ ഹൃദയേ ബാണാനാം ശതകേന സഃ .

പ്രതാപാഗ്ര്യഃ പ്രചിച്ഛേദ ലഘുഹസ്തഃ സുപർവണഃ 55.

സ ബാണച്ഛേദനം ദൃഷ്ട്വാ കുപിതോ വ്യസൃജച്ഛരാൻ .

കംകപക്ഷാന്വിതാംസ്തീക്ഷ്ണഭല്ലാന്രാജാത്മജോ ബലീ 56.

ആകാശേ ഭുവി മധ്യേ ച ബാണാ ദദൃശിരേऽഞ്ചിതാഃ .

സ്വനാമചിഹ്നിതാസ്തീക്ഷ്ണധാരാപാതസുശോഭിതാഃ 57.

ശരാസ്തദ്ബാഹു ഹൃദയേ ലഗ്നാ വഹ്നികണാൻബഹൂൻ .

സൃജംതഃ കുർവതേ സൈന്യദാഹനം തദഭൂന്മഹത് 58.

പ്രതാപാഗ്ര്യഃ പ്രകുപിതസ്തിഷ്ഠതിഷ്ഠേതി ച ബ്രുവൻ .

ശരേണ ദശസംഖ്യേന താഡയാമാസ മൂർധനി 59.

തേ ബാണാ രാജപുത്രസ്യ ലലാടേ പരിനിഷ്ഠിതാഃ .

വിരാജംതേ സ്മ ച മുനേ ദശശാഖാസ്തരോരിവ 60.

തേന ബാണപ്രഹാരേണ വിവ്യഥേന മഹാമനാഃ .

യഷ്ടികാപ്രഹതോ യദ്വത്കുംജരഃ സപ്തവർഷകഃ 61.

ബാണാന്ധനുഷി സംധായ മുമോച ത്രിശതാഞ്ഛുഭാൻ .

സുവർണപുംഖരചിതാന്മഹാകാലാനലോപമാൻ 62.

തേ ബാണാസ്തു പ്രതാപാഗ്ര്യ വക്ഷോ ഭിത്ത്വാ ഗതാ ഹ്യധഃ .

ശോണിതാക്താ യഥാ രാമചംദ്ര ഭക്തി പരാങ്മുഖാഃ 63.

പ്രതാപാഗ്ര്യഃ പ്രകുപിതഃ ശരാന്മുംചൻസഹസ്രശഃ .

അകരോദ്വിരഥം സൂനും സുബാഹോസ്തത്ക്ഷണാദ്ദ്രുതമ് 64.

ചതുർഭിശ്ച തുരോ വാഹാന്ദ്വാഭ്യാം ധ്വജമശാതയത് .

ഏകേന സാരഥേഃ കായാച്ഛിരോ മഹ്യാമപാതയത് 65.

ചതുർഭിസ്താഡയാമാസ തം സൂനും നൃപതേഃ പുനഃ .

തത്ക്ഷണാച്ചാപമേകേന ഗുണയുക്തം തു ചിച്ഛിദേ 66.

സോഽന്യരഥം സമാരുഹ്യ ഹയരത്നസുശോഭിതമ് .

ധനുഃ കരേ സമാദായ സജ്യം ചക്രേ മഹാമനാഃ 67.

പ്രത്യുവാച പ്രതാപാഗ്ര്യം ത്വയാ വിക്രാംതമദ്ഭുതമ് .

പശ്യേദാനീം പരാക്രാംതിം ധനുഷോ മമ സദ്ഭട 68.

ഏവമുക്ത്വാ തു ദമനോ ബാണാന്ദശ സമാദദേ .

ചതുർഭിശ്ചതുരോ വാഹാന്നിനായ യമസാദനമ് 69.

ചതുർഭിസ്തിലശഃ കൃത്തോ രഥശ്ചക്രസമന്വിതഃ .

ഏകേന ഹൃദി വിവ്യാധ ബാണേനൈകേന സാരഥിമ് 70.

ജഗർജ ശംഖമാപൂര്യ ശംഖശബ്ദസമന്വിതഃ .

തത്കർമ പൂജയാമാസ സാധു വീര മഹാബല 71.

ഇതി വിക്രാംതമാലോക്യ പ്രതാപാഗ്ര്യോ രുഷാന്വിതഃ .

അന്യം രഥം സമാസ്ഥായ യയൗ യോദ്ധും നൃപാത്മജമ് 72.

ഉവാച വീര പശ്യ ത്വം മമ വിക്രാംതമദ്ഭുതമ് .

ഇത്യുക്ത്വാശു മുമോചൗഘാഞ്ഛരാണാം ശിതപർവണാമ് 73.

ശരാഃ സർവത്ര ദൃശ്യംതേ കുംജരേഷു ഹയേഷു ച .

പരബ്രഹ്മേവ സർവത്ര വ്യാപ്താശ്ചാംതരഗോചരാഃ 74.

തം രാജപുത്രം ശിതബാണകോടിഭി -.

ര്വ്യാപ്തം വിധായാശു ജഗർജ വിക്രമീ .

സംഹർഷയൻസ്വീയഗണാൻപരാന്മഹാൻ .

കുർവൻഹൃദാ ശൂന്യതമാൻഗതാസുകാൻ 75.

സ രാജപുത്രഃ ശിതസായകവ്രജൈഃ .

സംപൂർണമാത്മാനമവേക്ഷ്യ രോഷിതഃ .

ജഗ്രാഹ ശസ്ത്രാണി ദുരംതവിക്രമോ .

ധനുശ്ച ധുന്വൻഭുജദംഡയോർമഹാൻ 76.

ചകർത സർവാണ്യസ്ത്രാണി ശസ്ത്രാണി ച മഹാബലഃ .

രോഷതാമ്രേക്ഷണോ മുംചഞ്ഛരാന്വൈരിവിദാരിണഃ 77.

തച്ഛസ്ത്രജാലം നിർധൂയ രാജപുത്രോ ജഗാദ തമ് .

ക്ഷമസ്വൈകം പ്രഹാരം മേ യദി ശൂരോസി മാരിഷ 78.

യദ്യനേന ഭവംതം വൈ രഥാച്ചേത്പാതയാമി ന .

പ്രതിജ്ഞാം ശൃണു മേ വീര മമ ഗർവേണ നിർമിതാമ് 79.

വേദം നിംദംതി യേ മത്താ ഹേതുവാദവിചക്ഷണാഃ .

തേഷാം പാപം മമൈവാസ്തു നരകാർണവമജ്ജകമ് 80.

ഇത്യുക്ത്വാ ബാണമാസാദ്യ കോദംഡേ കാലസന്നിഭമ് .

ജ്വാലാമാലാകുലം തീക്ഷ്ണം നിഷംഗാദുദ്ധൃതം വരമ് 81.

സ മുക്തോ നൃപവര്യേണ ഹൃദി ലക്ഷ്യീകൃതഃ ശരഃ .

ജഗാമ തരസാ തം വൈ കാലാനലസമപ്രഭഃ 82.

പ്രതാപാഗ്ര്യഃ ശരം ദൃഷ്ട്വാ സ്വപാതനസമുദ്യതമ് .

ബാണാന്ധനുഷ്യഥാധത്ത ശരച്ഛേദായവൈ ശിതാൻ 83.

സ ബാണഃ സർവബാണാംസ്താംശ്ഛിംദന്മധ്യത ഏവ ഹി .

ജഗാമ വൈ പ്രതാപാഗ്ര്യഹൃദയം ധൈര്യസംയുതമ് 84.

സംലഗ്നോ ഹൃദി നാലീകഃ പ്രവിവേശ തദംതരമ് .

രാജാകൃതപ്രഹാരസ്തു പപാത ധരണീതലേ 85.

മൂർച്ഛിതം ചേതനാഹീനം രഥോപസ്ഥാദ്ഗതം ഭുവി .

സാരഥിസ്തം സമാദായാപോവാഹ രണമംഡലാത് 86.

ഹാഹാകാരോമഹാനാസീദ്ബലം ഭഗ്നം ഗതം തതഃ .

യത്ര ശത്രുഘ്നനാമാസൗ വീരകോടിപരീവൃതഃ 87.

രാജാത്മജോ ജയം പ്രാപ്യ പ്രതാപാഗ്ര്യം വിജിത്യ സഃ .

പ്രതീക്ഷാം തു ചകാരാസ്യ ശത്രുഘ്നസ്യ ച ഭൂപതേഃ 88.

ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ പാതാലഖംഡേ ശേഷവാത്സ്യായനസംവാദേ രാമാശ്വമേധേ രാജപുത്രയുദ്ധകഥനംനാമ ത്രയോവിംശോഽധ്യായഃ 23 .
